RAPPORT
Flora- en faunaquickscan op 4 inbreidingslocaties in Gouderak (Gemeente Ouderkerk)
- AM10508 -

Opdrachtgever
Ordito
Postbus 94
5126 ZH GILZE

Projectnummer
Aeres Milieu projectnummer AM10508

Status rapport
Definitief

Autorisatie

Opsteller rapport:	paraaf	datum
Ir. J.P.M. Hovens Ir. G. Lenstra		16 juni 2011

Kwaliteitscontrole:	paraaf	datum
Ing. J.M.G. Reuver		16 juni 2011

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING 5

2. BELEIDSKADER 7
2.1 Inleiding 7
2.2 Flora- en faunawet 7
2.3 Natuurbeschermingswet 1998 8

3. WERKWIJZE 11
3.1 Beschrijving van het plangebied 11
3.2 Veldinventarisatie 13

4. RESULTATEN INVENTARISATIE 15
4.1 Resultaten beleidsinventarisatie 15
4.2 Resultaten veldinventarisatie 17

5. EFFECTEN VAN DE VOORGENOMEN INGREEP 21
5.1 De ingreep 21
5.2 Effecten op algemene beschermde soorten in het plangebied 21
5.3 Effecten op algemeen voorkomende vogelsoorten 21
5.4 Effecten op vleermuizen 21
5.5 Effecten op strenger beschermde vogelnesten 21
5.6 Effecten op de EHS en Nationale Landschappen 21
5.7 Effecten op Natura 2000 gebieden 22

6. CONSEQUENTIES VANUIT DE WET- EN REGELGEVING 23
6.1 Flora- en faunawet 23
6.2 Overige regelgeving 24

Literatuur 25

1. INLEIDING

In opdracht van Ordito heeft Aeres Milieu in samenwerking met Faunaconsult een quickscan flora- en faunaonderzoek uitgevoerd op 4 inbreidingslocaties in Gouderak (Gemeente Ouderkerk).

Aeres Milieu is gevraagd het volgende aan te geven:

- welke beschermde dieren en planten komen mogelijk voor in het plangebied
- welke effecten heeft de voorgenomen ingreep
- kunnen negatieve effecten zoveel mogelijk worden gemitigeerd (verzacht)
- welke eventuele gevolgen zijn er met betrekking tot de Vogel- en Habitatrichtlijn, de Natuurbeschermingswet en de EHS en op welke wijze kunnen die worden gecompenseerd.

Leeswijzer
In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het huidige beleidskader en van de Flora- en faunawet. Hoofdstuk 3 beschrijft het plangebied en de werkwijze van de inventarisaties van de natuurwaarden. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van de beleids- en veldinventarisaties weergegeven en in hoofdstuk 5 de effecten van de voorgenomen ingreep op de aanwezige natuurwaarden. Hoofdstuk 6 behandelt de consequenties van wet- en regelgeving.

2. BELEIDSKADER

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op het natuurbeleid van de diverse overheden, dat van belang is bij de voorgenomen herinrichting van het plangebied. Het natuur- en soortenbeleid is in Nederland geregeld in de Wet op de Ruimtelijke Ordening, de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet. Hiermee wordt onder andere invulling gegeven aan de Europese wet- en regelgeving, zoals de Vogel- en Habitatrichtlijn.

2.2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet (Stb. 1998, 402) is op 1 april 2002 in werking is getreden. Deze wet bundelt onder meer de bepalingen over soortenbescherming die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen, namelijk de Vogelwet 1936, de Jachtwet, (de oude) Natuurbeschermingswet, de Nuttige Dierenwet 1914 en de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten. De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van circa 500 plant- en diersoorten. Het gaat hierbij om alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen en enkele bij AMvB (Stb. 523, 2000) speciaal aangewezen plant- en diersoorten. Uitgangspunt van de wet is het ‘nee, tenzij’- beginsel. Slechts voor een beperkt aantal handelingen kan op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet ontheffing worden verleend van de verboden uit artikel 8 t/m 18 van de wet (voor zover hiervoor niet reeds op basis van een ander artikel vrijstelling of ontheffing kan worden verleend). Voorwaarde daarbij is dat met de voorgenomen activiteit geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Kort gezegd worden de onder de Flora- en faunawet beschermde plant- en diersoorten in drie categorieën opgedeeld, met elk een ander regime wat betreft ontheffingen:
- algemene soorten (FF1);
- overige soorten (FF2);
- streng beschermde soorten (FF3).

De categorie ‘algemene soorten’ –zoals mol en konijn - is voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag.

De categorie ‘overige soorten’ is eveneens voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits die activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (EL&I) goedgekeurde gedragscode. In zo'n code geeft een sector zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen, bijvoorbeeld: altijd eerst inventariseren waar de soorten precies voorkomen en daar met de werkzaamheden rekening mee houden, bijvoorbeeld door een hol af te schermen of de standplaats van planten aan te geven. Voor ingrepen waarvoor geen goedgekeurde gedragscode bestaat, moet ten aanzien van verblijfplaatsen van beschermde soorten uit de categorie ‘overige soorten’, een ontheffing worden aangevraagd. Daarbij kan worden volstaan met een zogenaamde lichte toetsing. Dat houdt in dat de voorgenomen maatregelen ‘geen afbreuk doen aan gunstige staat van instandhouding van de soort’.

De categorie ‘streng beschermde soorten’ omvat de soorten die worden genoemd in bijlage 4 van de Habitatrichtlijn of bijlage 1 van AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet. Voor de categorie ‘streng beschermde soorten’ wordt slechts in een beperkt aantal situaties een vrijstelling verleend. Voor bijlage 1 soorten wordt getoetst aan de volgende drie criteria (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005):
1) er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort
2) er is geen goed alternatief
3) de activiteit past binnen een van de hierna genoemde belangen:

- Onderzoek en onderwijs;
- Repopulatie en herintroductie;
- Bescherming van flora en fauna;
- Veiligheid van het luchtverkeer;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van openbaar belang;
- Voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom
- Belangrijke overlast veroorzaakt door dieren;
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw;
- Bestendig gebruik;
- Uitvoering in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Deze drie criteria vormen de zg. uitgebreide toets en aan alle drie moet worden voldaan. Als het gaat om een ontheffingsaanvraag in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en het gaat om streng beschermde soorten en/of vogels, dan wordt extra getoetst op een vierde criterium:

4) de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat er sprake is van 'zorgvuldig handelen'

Voor ruimtelijke maatregelen kan men ten aanzien van streng beschermde soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn. Dat zijn:
- Bescherming van flora en fauna
- Volksgezondheid of openbare veiligheid
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor ruimtelijke maatregelen kan men ten aanzien van vogels ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:
- Bescherming van flora en fauna
- Veiligheid van het luchtverkeer
- Volksgezondheid of openbare veiligheid

2.3 Natuurbeschermingswet 1998

Natuurbeschermingswet 1998 beschermt verschillende soorten gebieden
De eerste Natuurbeschermingswet in Nederland dateert van 1967, deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen, onder andere door het aanwijzen van beschermde natuurmonumenten. Deze oorspronkelijke natuurbeschermingswet is in 1998 vervangen en sindsdien richt de wet zich nog uitsluitend op de bescherming van gebieden.

De bepalingen van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn (tezamen genoemd "Natura 2000") zijn geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet. Zodoende is het Europese beleid ten aanzien van natuurbescherming in de Nederlandse wet verankerd. De Natuurbeschermingswet regelt de aanwijzing en bescherming van de volgende soorten gebieden:
- Vogel- en Habitatrichtlijngebieden (samen zijn dit de Natura 2000-gebieden);
- Beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands (RAMSAR Conventie).

De Vogelrichtlijn
De Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG) richt zich op de bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten en in het bijzonder op de leefgebieden van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten. In de richtlijn worden nadere regels gesteld aan de bescherming, het beheer en de regulering van vogelsoorten. Een aantal gebieden is hierbij aangewezen als speciale beschermingszone. Deze gebieden maken onderdeel uit van Natura 2000, het ecologische netwerk van natuurgebieden in Europa.

Voor beschermde vogelsoorten kan geen ontheffing worden aangevraagd voor uitvoering van werkzaamheden.

De Habitatrichtlijn
De Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG) richt zich op de instandhouding van natuurlijke habitats, habitats van soorten en de bescherming van plant- en diersoorten, met uitzondering van vogels. In bijlage I van deze richtlijn worden speciale beschermingszones aangewezen voor kwetsbare, bedreigde of zeldzame habitattypen. Bijlage II vermeldt de kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten die beschermd moeten worden door speciale beschermingszones aan te wijzen. Bijlage IV vermeldt in het wild voorkomende kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten die strikt beschermd moeten worden.

Natura 2000
De Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn vormen samen Natura 2000. Alle lidstaten van de Europese Unie wijzen beschermde natuurgebieden aan die waardevol zijn voor het behoud van biodiversiteit in Europa. Nederland zal aan de hand van een vergunningenstelsel de zorgvuldige afweging maken rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de minister van EL&I. Daarnaast zal Nederland in de komende jaren voor alle gebieden die samen Natura 2000 vormen, beheersplannen opstellen. Deze beheersplannen maken duidelijk welke activiteiten wel en niet mogelijk zijn in en om die gebieden.

Beschermde natuurmonumenten
Met de aanwijzing van Natura 2000-gebieden zullen Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met zo'n aanwijzing komen te vervallen. De buiten de Natura 2000 gebieden gelegen Beschermde Natuurmonumenten blijven bestaan. Beschermde Natuurmonumenten zijn als zodanig aangewezen vanwege de aanwezigheid van grote ecologische waarden.

Wetlands (RAMSAR Conventie)
De Ramsar-conventie is een internationale overeenkomst inzake watergebieden (draslanden) die van internationale betekenis zijn, in het bijzonder als woongebied voor watervogels. Een groot deel van deze beschermde wetlands is in Nederland ook al als Natura 2000 gebied aangewezen.

3. WERKWIJZE

3.1 Beschrijving van het plangebied

De vier planlocaties in Gouderak zijn weergegeven in figuur 3.1.1.

Figuur 3.1.1. De vier planlocaties (omgeven met een rode lijn).

De vier planlocaties, Tom Rook, Het Baken, Kranepoort en School met de bijbel liggen in de kern van Gouderak en worden hieronder nader omschreven.

Kranepoort

Planlocatie Kranepoort (zie figuur 3.1.2) bestaat uit een ruigte, die aan alle zijden omgeven is door plantsoenen (met ondermeer cotoneaster). Op deze planlocatie staan vier bomen: drie lindes en een es. Er groeien algemeen voorkomende plantensoorten als zandraket, gewone melkdistel, kamille, rode klaver, kleine klaver, paardebloem, Canadese fijnstraal, blaartrekkende boterbloem, madeliefje, grote weegbree, herderstasje, kruipende boterbloem, schijfkamille, straatgras, witbol, klaproos, grote lis en haagwikke.

Figuur 3.1.2. Locatie Kranepoort

Planlocatie Tom Rook

Planlocatie Tom rook (zie figuur 3.1.3.) bestaat uit twee gebouwen en een braakliggend terrein waar onder andere de volgende algemeen voorkomende planten werden aangetroffen: akkervergeet-me-nietje, smeerwortel, grote brandnetel, groot kaasjeskruid en grote klis. In het gebied staat ook een grote plataan.

Figuur 3.1.3. Locatie Tom Rook

Het Baken
Planlocatie Het Baken (zie figuur 3.1.4) bestaat uit parkeerplaatsen met een ernaast gelegen coniferenhaag en een deel van een achtertuin. Net buiten het plangebied bevindt zich een sloot met beschoeide oevers. In deze sloot werd puntkroos aangetroffen. In de achtertuin groeien exotische en inlandse bomen en struiken als coniferen laurierkers, cotoneaster, gewone vlier, es en zachte berk.

Figuur 3.1.4. Locatie Het Baken

Planlocatie School met de bijbel
Planlocatie School met de bijbel (zie foto voorkant) bestaat uit verschillende gebouwen van de School met de bijbel, de bijbehorende speelplaats, een appartementencomplex en 4 gebouwen met bitumen daken. Op deze locatie groeien enkele ruwe berken, een zachte berk, enkele meidoorns en een atlasceder. Verder groeien er algemene kruiden en sierstruiken in het gebied.

3.2 Veldinventarisatie

Op 24 mei 2011 zijn de locaties Tom Rook, Het Baken en Kranepoort bezocht. De locatie School met de bijbel is op 7 juni 2011 bezocht. Hierbij werd het plangebied en directe omgeving bezocht voor een quickscan. Daarbij werden de aanwezige biotopen beoordeeld op hun geschiktheid als habitat voor beschermde dier- en plantensoorten. Tevens werd er gezocht naar (tekenen van aanwezigheid van) beschermde planten, zoogdieren en vogels en geschikte habitats voor reptielen en amfibieën. Met betrekking tot zoogdieren werd speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, holen, en potentieel geschikte verblijfplaatsen.

Aan de hand van relevante (verspreidings)literatuur (Bijlsma *et al.*, 2001; Bos *et al.*, 2006; Limpens *et al.*, 1997; RAVON, 2001, 2003, 2004, 2006, 2007 en 2010; Van Roomen, 2000 en SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002) is vervolgens ingeschat welke beschermde soorten mogelijk in het plangebied voorkomen.

4. RESULTATEN INVENTARISATIE

4.1 Resultaten beleidsinventarisatie

Het Het plangebied bevindt zich meer dan 500 meter van de EHS (Ecologische Hoofdstructuur) en is ook geen onderdeel van Natura 2000 gebieden. Ook valt het plangebied niet onder de Natuurbeschermingswet. Zie figuur 4.1.1.

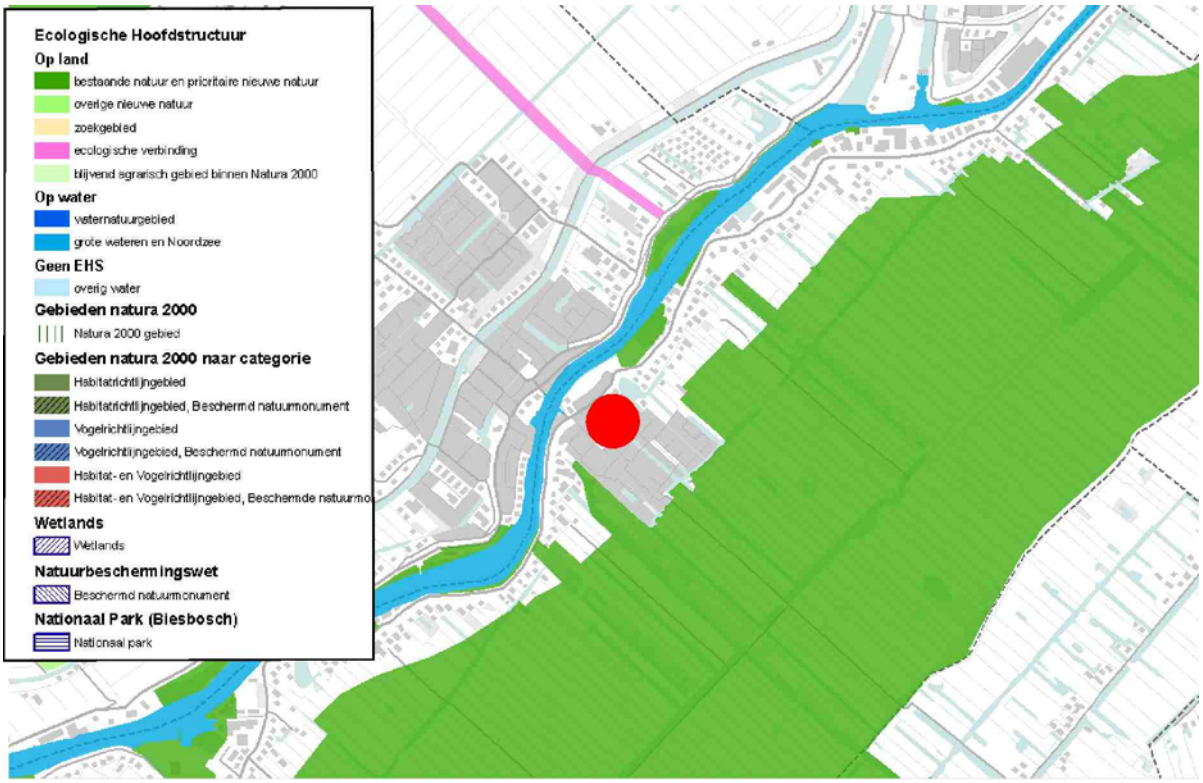

Figuur 4.1.1. Globale ligging van het plangebied (rode stip) ten opzichte van de EHS, Natura 2000 gebieden en overige beschermde gebieden.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied is ‘Broekvelden, Vettenbroek en Polder Stein’, dit bevindt zich op circa 6 km afstand (zie figuur 4.1.2).

Figuur 4.1.2. Ligging van het plangebied (roze stip) ten opzichte van Natura 2000 gebied ''Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein' (geel weergegeven)

Het plangebied is daarnaast onderdeel van Nationaal Landschap het Groene Hart. Zie figuur 4.1.3 en het kader erna.

Figuur 4.1.3. Ligging van het plangebied (rode stip) ten opzichte van Nationaal Landschap 'Groene Hart' (omgeven met een oranje lijn en licht oranje ingekleurd).

Nationale Landschappen
Er bestaan in Nederland twintig Nationale Landschappen, die elk een unieke combinatie van cultuurhistorische en natuurlijke elementen hebben. De Nationale Landschappen kenmerken zich door de specifieke samenhang tussen de verschillende onderdelen van het landschap, zoals natuur (flora en fauna), reliëf (bijv. beekdalen en terpen), grondgebruik (bijv. landbouw, watermanagement) en bebouwing (bijv. dorpsgezichten en forten).
Er zijn geen extra wettelijke voorwaarden voor de Nationale Landschappen. Wel geldt binnen de grenzen van een Nationaal Landschap een extra kwaliteitsbeleid. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn mogelijk, zolang de kernkwaliteiten worden behouden of verstrekt (ja-mits principe). Verder kunnen er nieuwe woningen voor de eigenbevolkingsgroei worden gebouwd ('migratiesaldo 0') en er is ruimte voor lokale en regionale bedrijvigheid. Grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen zijn niet mogelijk omdat deze niet verenigbaar zijn met de kernkwaliteiten. Denk bijvoorbeeld aan een grote vinex-locatie. Verder bepaalt de Wet Inrichting Landelijk Gebied (WILG) dat per 2007 niet het rijk, maar de provincies zélf in grote mate bepalen wanneer en hoe ze de financiële rijksbijdrage inzetten om de doelen voor de Nationale Landschappen te bereiken.

4.2 Resultaten veldinventarisatie

Zoogdieren
In geen van de deelgebieden zijn holle bomen of lijnvormige beplantingen aanwezig die dienst kunnen doen als vaste vliegroute voor vleermuizen. In locatie Tom Rook bevinden zich twee gebouwen, waarin het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen echter niet kon worden uitgesloten tijdens het veldbezoek. Van gebouw 'het Baken' is de dakoversteek aan de achterzijde van onderen betimmerd. In deze betimmering bevinden zich een paar kieren die breed genoeg zijn om kleinere vleermuissoorten toegang te verschaffen. Aan de overige zijden is dit gebouw oninteressant voor vleermuizen (de stootvoegen bevinden zich op enkelhoogte en het gebouw heeft een bitumen dak). Ook het andere gebouw op locatie Tom Rook bevat enkele openingen waarlangs vleermuizen naar binnen kunnen: een aantal nokpannen zijn afwezig en de deur aan de zijkant sluit niet aan de bovenkant, zodat vleermuizen de erachter gelegen onoverzichtelijke bergruimte in kunnen. Het is dus mogelijk dat in de te slopen gebouwen op locatie Tom Rook vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig zijn van vleermuizen.

Ook op locatie School met de bijbel zijn een paar gebouwen aanwezig, die in principe geschikt zijn als vleermuizenverblijf. De gebouwen met de bitumen puntdaken en het appartementencomplex bevatten stootvoegen op een hoogte van circa 3 m, het laatstgenoemde gebouw heeft tevens een trespa betimmering onder de dakrand, die op een aantal plaatsen kiert. De schoolgebouwen met een plat dak hebben een houten betimmering onder de dakrand die op een aantal plaatsen kiert. Ook bevat dit gebouw een grote schoorsteen, die voor vleermuizen geschikt kan zijn als verblijfplaats. De ruimten onder de hoekpannen op de School met de bijbel zijn ook geschikt als verblijf voor vleermuizen.

Sporen, wissels, uitwerpselen etc. van andere zoogdieren, die behoren tot de categorieën 'streng beschermde soorten' of 'overige soorten' zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Tabel 4.2.1 geeft de zoogdiersoorten die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Huisspitsmuis (*Crocidura russula*)	X		
Mol (*Talpa europea*)	X		
Egel (*Erinaceus europeus*)	X		
Konijn (*Oryctolagus cuniculus*)	X		
Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)			X
Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*)			X

FF1 = algemene soorten
FF2 = overige soorten
FF3 = streng beschermde soorten

Tabel 4.2.1. Beschermde zoogdiersoorten die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Vogels

Tijdens het veldbezoek werden in en rond het plangebied de volgende vogelsoorten waargenomen: putter, merel, Turkse tortel, koolmees, huismus, kauw en gierzwaluw. Vogels waarvan Dienst Regelingen (2009b) het nest jaarrond als een vaste rust- en verblijfplaats beschouwt, broeden niet in het grootste deel van het plangebied. De onder 'Zoogdieren' beschreven openingen zijn ongeschikt als nestlocatie voor uilen. Wel is het mogelijk dat er gierzwaluwen of huismussen in de ruimten onder de hoekpannen op de School met de bijbel nestelen. Ook is het mogelijk dat hierin tijdens het broedseizoen nesten aanwezig zijn van vogels waarvan Dienst Regelingen (2009b) een omgevingsscan eist. Het gaat om soorten als koolmees, pimpelmees, zwarte roodstaart en spreeuw. Verder is het mogelijk dat er in het broedseizoen algemene vogels broeden in de struiken en bomen in het plangebied. In de met ruigtekruiden begroeide delen van het plangebied kunnen algemene vogels broeden waarvan het nest niet jaarrond is beschermd. Tabel 4.2.2 geeft de vogelsoorten weer die mogelijk in het plangebied broeden en waarvan het nest jaarrond beschermd is.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Huismus (*Passer domesticus*)			X
Gierzwaluw (*Apus apus*)			X

FF1 = algemene soorten
FF2 = overige soorten
FF3 = streng beschermde soorten

Tabel 4.2.2. Mogelijk voorkomende jaarrond beschermde vogelnesten. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Planten

In het plangebied werden alleen algemeen voorkomende plantensoorten waargenomen (zie ook paragraaf 3.1). Er zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen en de biotoop is daarvoor ook niet geschikt.

Overige beschermde soorten

Voor reptielen zijn de biotopen in het plangebied ongeschikt. Mogelijk dienen delen van het plangebied wel als landhabitat van algemene amfibiesoorten. Deze zijn weergegeven in tabel 4.2.3.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	**FF1**	**FF2**	**FF3**
Gewone pad *(Bufo bufo)*	**X**		
Bruine kikker *(Rana temporaria)*	**X**		

FF1 = algemene soorten
FF2 = overige soorten
FF3 = streng beschermde soorten

Tabel 4.2.3. In het gebied (mogelijk) voorkomende beschermde amfibieënsoorten. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

.

5. EFFECTEN VAN DE VOORGENOMEN INGREEP

5.1 De ingreep

Op elk van de locaties zal de vegetatie worden verwijderd en de bestaande gebouwen worden gesloopt. Op locatie School met de bijbel zal een deel van de bebouwing worden gerenoveerd. Op alle locaties wordt nieuwbouw gerealiseerd.

5.2 Effecten op algemene beschermde soorten in het plangebied

Het foerageergebied van enkele algemeen voorkomende beschermde zoogdieren en amfibieën zal verdwijnen. Holen en individuen van deze diersoorten zullen hierbij mogelijk worden verstoord of verdwijnen. Voor al deze soorten biedt de directe omgeving van het plangebied voldoende andere habitats.

5.3 Effecten op algemeen voorkomende vogelsoorten

Door de vegetatie buiten het broedseizoen van de meeste vogelsoorten te verwijderen (dus buiten de periode 15 maart – 15 juli) wordt schade aan vogels, hun eieren en nesten voorkomen.

5.4 Effecten op vleermuizen

Het is mogelijk dat in de te slopen gebouwen op locaties Tom Rook en School met de bijbel vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Aanvullend vleermuizenonderzoek met een batdetector kan hierover uitsluitsel geven. Pas dan kunnen de effecten op vleermuizen worden bepaald. Indien uit het onderzoek blijkt dat er vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, dan zal worden bekeken hoe het lokale voorbestaan van deze soorten kan worden gewaarborgd.

5.5 Effecten op strenger beschermde vogelnesten

De pannendaken op de School met de bijbel bevatten mogelijk jaarrond beschermde nesten van de huismus of gierzwaluw. Ook is het mogelijk dat er in het broedseizoen nesten van vogels als spreeuw, zwarte roodstaart, koolmees en pimpelmees aanwezig zijn. Om de effecten op dergelijke soorten te kunnen bepalen, is het nodig aanvullend onderzoek te doen gedurende een avond en ochtend in het broedseizoen van deze soorten.

Indien blijkt dat er strenger beschermde vogelnesten aanwezig zijn, dan zal door passende maatregelen het lokale voortbestaan van de betreffende soort(en) worden gewaarborgd. Dat kan betekenen dat er voor alternatieve nestgelegenheid moet worden gezorgd en dat er volgens een aangepaste werkwijze moet worden gerenoveerd.

5.6 Effecten op de EHS en Nationale Landschappen

Het plangebied bevindt zich buiten de EHS. De dichtstbijzijnde EHS structuren bevinden zich op een afstand van enkele honderden meters. Dit is redelijkerwijs een te grote afstand om negatieve effecten te verwachten. Het plangebied is onderdeel van Nationaal Landschap ‘Groene Hart’; in een nationaal landschap mag op beperkte schaal ruimtelijke ontwikkeling plaatsvinden. Omdat de vier planlocaties middenin de kern van Gouderak liggen en grotendeels bestaande bebouwing gaan vervangen, zal het bouwen van woningen geen negatief effect hebben op de natuurwaarden in deze Nationale Landschappen.

5.7 Effecten op Natura 2000 gebieden

Natura 2000 gebieden liggen op grote afstand van het plangebied. Deze afstanden zijn te groot om directe effecten door geluid of visuele hinder op de daar aanwezige soorten en habitats te mogen verwachten.

6. CONSEQUENTIES VANUIT DE WET- EN REGELGEVING

6.1 Flora- en faunawet

Beschermde dieren uit de categorie 'algemene soorten': vrijstelling
Voor het vernietigen van holen etc. en verstoren van beschermde zoogdieren van de categorie 'algemene soorten' voor ruimtelijke ingrepen, bestaat een vrijstelling op grond van 'AMvB artikel 75' van de Flora- en faunawet (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005). Er hoeft daarom geen ontheffing voor algemene soorten te worden aangevraagd.

Algemene vogels: geen directe schade
Door het verwijderen van de vegetatie buiten de periode 15 maart tot 15 juli (het broedseizoen van de meeste vogels) uit te voeren, wordt directe schade aan algemeen voorkomende vogels, hun nesten en eieren voorkomen.

Vleermuizen: aanvullend onderzoek nodig
Momenteel is niet duidelijk welke functie de te slopen bebouwingen hebben voor vleermuizen. Het is daarom nodig aanvullend vleermuizenonderzoek met een batdetector uit te voeren op de locaties Tom rook en School met de bijbel. Per locatie dienen bij voorkeur twee nachten vleermuizenonderzoek te worden uitgevoerd: gedurende een nacht in de periode 15 mei - 15 juli (de kraamtijd van de meeste vleermuissoorten) en een nacht in de periode 15 juli – 15 september (de paartijd van de gewone dwergvleermuis en indicatief voor winterverblijven). Hiermee wordt min of meer conform het vleermuizenprotocol gewerkt.

Indien blijkt dat er vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied aanwezig zijn, dan dient de functionaliteit daarvan te worden gewaarborgd (Dienst Regelingen, 2009c). Dit kan inhouden dat er bij de bouw van de nieuwe woningen rekening met deze diergroep moet worden gehouden, bijvoorbeeld door het creëren van nieuwe verblijfplaatsen. Tevens dient er in dat geval mogelijk een ontheffing op de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

Jaarrond beschermde vogelnesten: aanvullend onderzoek
In de te renoveren pannendaken op de School met de bijbel bevinden zich mogelijk nesten van huismus en/of gierzwaluw. Nesten van deze soorten worden jaarrond als vaste rust- en verblijfplaats gezien (Dienst Regelingen, 2009a, 2009b en 2009c). Ook is het mogelijk dat er andere vogels broeden, waarvan Dienst Regelingen (2009b) een omgevingsscan eist. Het is daarom nodig aanvullend vogelonderzoek te doen.

Het beste moment daarvoor is de periode 15 mei-15 juli. Dit onderzoek kan worden gecombineerd met het vleermuizenonderzoek. Indien er jaarrond beschermde nesten voorkomen, of nesten van vogelsoorten waarvan Dienst Regelingen een omgevingscan eist, dan dient de functionaliteit als nestlocatie te worden gewaarborgd (Dienst Regelingen, 2009c). In de meeste gevallen houdt dit in dat er nestkasten moeten worden geplaatst en dat er volgens een aangepaste werkwijze wordt gesloopt.

Indien er volgens de hier gegeven aanbevelingen wordt gewerkt, is het waarschijnlijk niet nodig om voor vogels een ontheffing op de Flora- en faunawet aan te vragen. Indien de gemeente het toch noodzakelijk vindt om een goedkeuring van het bevoegde gezag te ontvangen, dan kan er toch een ontheffing worden aangevraagd. Omdat de voorgenomen maatregelen niet als een in de Vogelrichtlijn genoemd belang worden gezien, zal Dienst Regelingen echter geen ontheffing afgeven. Wel kan Dienst Regelingen een positieve afwijzing van de ontheffingsaanvraag afgeven. Hierin staat dat een ontheffing niet nodig is, omdat de beschreven mitigerende maatregelen er toe leiden dat het functionele leefgebied van de huismus en/of gierzwaluw intact blijft (Dienst Regelingen, 2009a en 2009c).

Bij ruimtelijke maatregelen kan men voor het vernietigen van een vaste rust- en verblijfplaats van vogels alleen nog ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna
- Veiligheid van het luchtverkeer
- Volksgezondheid of openbare veiligheid

Voorkomen doden of verwonden dieren
De in de Flora- en faunawet genoemde ‘algemene zorgplicht’ is ook op beschermde soorten uit de categorie ‘algemene soorten’ van toepassing. Beschermde diersoorten (ook die van de categorie ‘algemene soorten’) die tijdens het verwijderen van vegetatie en het vergraven van grond worden aangetroffen, moeten direct worden gevangen en na afloop van de werkzaamheden in het aangrenzende gebied worden vrijgelaten.

6.2 Overige regelgeving

Omdat er geen negatieve effecten op de EHS en Nationale Landschappen zijn te verwachten, zijn er op dit punt geen bezwaren vanuit het provinciale (natuur)beleid.

Omdat er geen Natura 2000 gebieden of beschermde natuurmonumenten in of in de directe nabijheid van het plangebied liggen, is er geen vergunning nodig op grond van de Natuurbeschermingswet (ex artikel 19d lid 1).

Literatuur

- Bijlsma, R.G., F. Hustings en K.C.J. Camphuysen. 2001. Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2). GMB Uitgeverij/KNNV Uitgeverij, Haarlem/Utrecht.

- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff. 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden; European Invertebrate Survey, Leiden.

- Dienst Regelingen. 2009a. Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.

- Dienst Regelingen. 2009b. Bijlage aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.

- Dienst Regelingen. 2009c. Uitleg Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.

- Limpens, H.G.J.A., K. Mosterd en W. Bongers. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-A. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.

- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-B. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.

- RAVON. 2001. Waarnemingsoverzichten. RAVON 4: 61-76.

- RAVON, 2003. Waarnemingenoverzicht 2001. RAVON, 5: 47-64.

- RAVON, 2004. Waarnemingenoverzicht 2002. RAVON, 6: 33-48.

- RAVON, 2006. Waarnemingenoverzicht 2005. RAVON, 24: 46-64.

- RAVON, 2007. Waarnemingenoverzicht 2006. RAVON, 27: 46-64.

- RAVON, 2010. Waarnemingenoverzicht 2007 en 2008. RAVON, 34: 61-80.

- Roomen, van, M.W.J., A. Boele, M.J.T van der Weide, E.A.J. van Winden en D. Zoetebier. 2000. Belangrijke vogelgebieden in Nederland, 1993-97. Actueel overzicht van Europese vogelwaarden in aangewezen en aan te wijzen speciale beschermingszones en andere belangrijke gebieden. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

- SOVON Vogelonderzoek Nederland. 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.